

UBI AMAVI

Guillem Nadal

Nota introductòria

Guillem Nadal (Palma, 1911 - Zuric, 1976) és un dels representants més distingits de l'espècie dels mallorquins diplomàtics, i la seva biografia segueix el fil del pelegrinatge que correspon a aquesta professió: Madrid, Berna, Londres, Bonn, Puerto Rico, Nova Delhi, Ankara. En l'àmbit de la literatura, és reconegut sobretot per la seva tasca de traducció. D'una banda, d'escriptors alemanys: Rilke, Thomas Mann, Gotfried Benn. D'una altra banda, d'autors russos, poetes sobretot: la seva *Antologia de poesia russa*, editada per Gerard Alcover (Moll, 2007) és un volum de 600 planes que ressegueix la lírica russa des de Puixkin fins a Ievtuxenko, passant per Maiakovski o Pasternak, entre d'altres.

La seva obra poètica pròpia és ben escassa: alguns poemes publicats a l'*Almanac de les Lletres* i *La Nostra Terra* l'any 1936, i el volum *Catorze sonets i una cançó* (Casa de Cultura, Manacor), publicat el 1972. Les quinze composicions que s'hi inclouen estan datades entre el 1932 i el 1957: una breu antologia de les provatures poètiques fetes durant un quart de segle. El pròleg de Josep Maria Llompart ens caracteritza el Guillem Nadal poeta: «Intemporalitat, tradicionalisme estètic, to menor, llum discreta... ¿No són aquests els termes definidors de l'anomenada "Escola mallorquina"? Sense dubte. Però en tot cas una "Escola mallorquina" alliberada de moltes traves i ben orejada pels vuit vents del món.»

Guillem Nadal va deixar un grapat de poemes inèdits. La major part són dels anys 30. Els hem de considerar poemes que no varen superar el procés de tria que va conduir al volum de 1972. Són composicions menors i el més raonable deu ser respectar la voluntat de l'autor. Entre els inèdits n'hi ha un, però, que se singularitza: és aquest «Vbi amavi». És diferent per la data de composició, pel to i, pensam, per la vàlua literària. El testimoni de la família ens fa pensar que també era diferent el motiu de no publicar-lo, que potser tenia a

veure amb el pudor: per ser de l'any 1958, és certament una composició agosarada... Creiem que l'interès del poema en justifica la seva publicació.

Veus baixes agraeix a Gonçal López-Nadal, nebot de l'autor, totes les facilitats que ens ha oferit per a l'accés a l'obra inèdita del seu oncle.

UBI AMAVI

Recorda tant de llocs on estimares...
Racons del món que esdevenen substància
nostra i portam, com un pes, amb nosaltres.
Pensa el jardí, penjat de la muntanya
on s'escolava entre roses vermelles
el fil d'aigua verdosa del safareig.
I aquell pinar atupit damunt l'altura?
o aquell, arran del mar, ple de cigales?
La barca returada, en ple migdia,
bressol i amagatall d'amor furtiva
a l'ombra de la vela discretíssima...
Quina cambra pogué mai comparar-s'hi?
Hi hagué, sí, el camarot dins el vaixell,
aquella nit... on també es gronxava
l'amor, encaixonat entre lliteres,
i lliscant sobre els freus obscurs del mar.
Altres cambres foren més reposades,
a voltes amb la lluna a la finestra,
o el sol filtrant-se per les persianes
—delícia quieta de la sesta—
o dins un carreró, totes enceses
del brogit ciutadà —portes tancades—
tèbies d'un foc xalest, que repartia
vermells i grocs per damunt la pell nua...
I aquell banc dins el parc, darrera els arbres!
Bancs —de fusta o de pedra- quants d'amants
hi seguieren a l'ombra o dins la fosca!
Llits —qui sap ja on són?— sense desfer
o desfets amb prestesa i moltes voltes
refets curosament, amb els coixins
calents encara i estufats de nou.
(Encís adelerat de l'aventura,

delícia quieta de la sesta.)
Perquè, a voltes, l'amor vingué de sobte
i es donava, amagat, en la nit freda,
darrere els vidres entelats del cotxe,
o al prat de primavera, entre narcisos
o entre el blat d'Índies, entre espesses canyes,
o en un racó del port, voltant de boira
de cordes, de llautons i grues altes.
(Encís adelerat de l'aventura!)
I pujà torres fosques de castells,
pel caragol oblidat dels turistes,
unes obrint-se al cel i les planures
i altres que entre congosts, al riu guaitaven.
O s'alça per damunt els terrats blancs
d'una ciutat amb reixes i mar blava.
(Delícia quieta de la sesta!)
I cap al tard, s'assequé al cementiri,
sobre el pujol, on els xiprers negregen...
I encara més amunt pogué enlairar-se,
fins la cabana, entre les neus eternes,
—foganya, té, llàntia d'oli i flassada...
I una tardor, el trobares dins els boscos
i conegué dels cavalls la carrera
i fins des de la sella va besar-te!
I un capvespre, entre branques, dalt l'escala
des d'on el caçador al cérvol espera,
i un altre d'hivernada primaverenca
se feu un jaç, entre les fulles seques.
Ara cruixen, com elles, les memòries,
que, lentes, han caigut dins la teva ànima
—colrades totes pels sols que vegeren—
i fetes pols, a la terra retornen...
Pujaran per les soques, fetes saba?

27 de febrer de 1958

Els articles d'aquest número 1 de la revista *Veus baixes*,
publicats al maig de 2013,
amb ISSN 2254-5336,
es publiquen amb llicència Creative Commons:
se n'autoritza la reproducció sempre que se'n citi l'autor,
que sigui sense propòsits comercials
i que no se'n facin elaboracions derivades

